

Kako postupiti? - Latvija

Izvorna jezična inačica ove stranice [lv](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [en](#) već su prevedeni.

SADRŽAJ

- 1 Moram li se obratiti sudu ili postoji i druga mogućnost?
- 2 Postoji li vremensko ograničenje za pokretanje sudskog spora?
- 3 Trebam li se obratiti sudu u ovoj državi članici?
- 4 Ako je tako, kojem bih se točno sudu morao obratiti u ovoj državi članici s obzirom na to gdje ja živim i gdje druga stranka živi, odnosno s obzirom na druge aspekte mog predmeta?
- 5 Kojem bih se točno sudu trebao obratiti u ovoj državi članici s obzirom na prirodu mog predmeta i vrijednost spora?
- 6 Mogu li sam pokrenuti sudski postupak ili to moram učiniti putem posrednika, primjerice odvjetnika?
- 7 Kome točno podnosim zahtjev za pokretanje spora: prijamnom uredu ili uredu sudskog službenika ili nekoj drugoj službi?
- 8 Na kojem jeziku mogu podnijeti zahtjev? Mogu li to učiniti usmeno ili zahtjev mora biti u pisanom obliku? Mogu li zahtjev poslati faksom ili elektroničkom poštom?
- 9 Postoje li posebni obrasci za pokretanje postupaka, a ako ne, kako moram izložiti predmet? Je li potrebno uvrstiti neke elemente u spis?
- 10 Hoću li morati platiti sudske troškove? Ako hoću, kada? Hoću li morati plaćati odvjetnika od samog podnošenja zahtjeva?
- 11 Mogu li zatražiti pravnu pomoć?
- 12 Kada se smatra da je moj postupak službeno pokrenut? Hoće li mi nadležna tijela dati neke povratne informacije o tome je li moj predmet pravilno izložen?
- 13 Hoću li dobiti detaljne informacije o rasporedu sljedećih događaja (poput roka u kojem moram uložiti dokument za obranu)?

1 Moram li se obratiti sudu ili postoji i druga mogućnost?

U Latviji osoba može pokrenuti sudski postupak ili, ako su se stranke dogovorile i sklopile ugovor o arbitraži, postupak na arbitražnom sudu (osim za određene sporove koji se ne mogu rješavati arbitražom).

2 Postoji li vremensko ograničenje za pokretanje sudskog spora?

Rokovi za pokretanje sudskog postupka ovise o određenom predmetu. Objašnjenja o rokovima može vam dati odvjetnik ili javna agencija za informiranje.

U Građanskom zakonu propisani su različiti općeniti rokovi. Na njih mogu utjecati predmet ili okolnosti tužbenog zahtjeva i oni se utvrđuju za svaki predmet zasebno, uzimajući u obzir sljedeće:

Obiteljsko pravo

Postupci u vezi sa zarukama prije braka mogu se pokrenuti u roku od godina dana od raskida zaruka ili kada jedna od stranaka raskine zaruke ili, ako je zaručnica trudna, od datuma rođenja djeteta ako su u tom trenutku zaruke već raskinute ili ih je jedna od stranaka raskinula.

Postupci koji proizlaze iz imovinskopravnih odnosa između bračnih partnera moraju se pokrenuti u roku od godine dana od transakcije koju je ugovorio drugi bračni partner.

Suprug djetetove majke može osporiti pretpostavku očinstva u roku od dvije godine od datuma kada otkrije da dijete nije njegovo. Majka djeteta ima isto pravo osporiti pretpostavku roditeljstva. Dijete može samo osporiti pretpostavku roditeljstva u roku od dvije godine otkad postane punoljetno.

Postupci koji proizlaze iz priznanja roditeljstva moraju se pokrenuti u roku od dvije godine od trenutka kada je stranka postala svjesna okolnosti koje isključuju roditeljstvo ili kada je dijete postalo punoljetno, ako postupak pokreće samo dijete.

Postupci koji proizlaze iz odnosa između skrbnika i maloljetnika moraju se pokrenuti u roku od godine dana otkad je maloljetnik postao punoljetan ili od pojave ostalih okolnosti propisanih zakonom.

Imovinsko pravo

Postupci zbog utjecaja na imovinu ili lišavanja imovine moraju se pokrenuti u roku od godinu dana otkad je stranka postala svjesna utjecaja ili lišavanja.

Postupci protiv osobe koja posjeduje imovinu ili koja ju može steći preskripcijom moraju se pokrenuti u roku od 10 godina od datuma kad je druga stranka postala svjesna posjedovanja.

Postupci koje pokreće novi vlasnik i koji proizlaze iz povećanja koja su rezultat prirodnih postupaka moraju se pokrenuti u roku od dvije godine.

Obvezno pravo

Prava koja proizlaze iz obveznog prava vremenski su ograničena ako ih nositelj ne ostvaruje u zakonom propisanom roku.

Postupci pokrenuti na temelju prava iz obveznih odnosa za koje zakonom nije propisan kraći rok moraju se pokrenuti u roku od 10 godina. Sva takva prava za koja zakonom nije propisan kraći rok istječu ako ih nositelj prava ne ostvari u roku od 10 godina, osim nekih prava koja se ne mogu ograničiti.

Pravo na traženje poništenja kupoprodajnog ugovora zbog pretjeranog gubitka prestaje ako tužbeni zahtjev nije podnesen u roku od godine dana od sklapanja ugovora.

Postupci zbog gubitaka koji su posljedica lijevanja, bacanja ili padanja moraju se pokrenuti u roku od godine dana.

Trgovački predmeti

Postupci koji proizlaze iz trgovinske transakcije moraju se pokrenuti u roku od tri godine, osim ako je zakonom propisan drugi rok zastare.

Postupci koji proizlaze iz ugovora s agencijom za trgovinu moraju se pokrenuti u roku od četiri godine od kraja kalendarske godine u kojoj je nastalo potraživanje.

Postupci protiv pojedinog trgovca u vezi s obavljanjem njegovog poslovanja moraju se pokrenuti u roku od tri godine od njegovog brisanja iz registra trgovačkih društava, osim ako se na potraživanje primjenjuje kraći rok zastare.

Postupci zbog zabrane određene članu partnerstva kojom se tom članu onemogućuje sklapanje transakcija u istom području poslovanja ili kojom mu se onemogućuje da postane odgovorni član drugog partnerstva koje posluje u istom području poslovanja bez suglasnosti ostatka članova moraju se pokrenuti u roku od tri mjeseca od dana kada su drugi članovi partnerstva postali svjesni povrede zabrane tržišnog natjecanja, ali najkasnije pet godina od trenutka nastanka povrede.

Postupci protiv člana partnerstva koji proizlaze iz obveza partnerstva moraju se pokrenuti u roku od tri godine od datuma unosa prestanka partnerstva u registar, osim ako se na zahtjev protiv partnerstva primjenjuje kraći rok zastare.

Postupci protiv osnivača trgovačkog društva u vezi s obvezama koje je preuzelo trgovačko društvo prije osnivanja moraju se pokrenuti u roku od tri godine od datuma kada je trgovačko društvo uneseno u registar trgovačkih društava.

Postupci protiv osnivača u vezi s posebnim gubicima nastalim trgovačkom društvu i trećim strankama za vrijeme osnivanja trgovačkog društva moraju se pokrenuti u roku od pet godina od dana kada je trgovačko društvo upisano u registar trgovačkih društava. Taj se rok primjenjuje i na osobe koje su olakšale nastanak takvih gubitaka.

Postupci utemeljeni na pravima protiv trgovačkog društva vjerovnika koji ne može naplatiti potraživanje od trgovačkog društva i obraća se odgovornim osobama u skladu sa zakonom (osnivači, treće stranke itd.) moraju se pokrenuti u roku pet godina od datuma nastanka potraživanja.

Postupci povodom povrede zabrane tržišnog natjecanja koja je određena članovima upravnog odbora trgovačkog društva moraju se pokrenuti u roku od pet godina od datuma povrede.

Postupci zbog gubitaka nastalih trgovačkom društvu za vrijeme reorganizacije, njegovim članovima ili vjerovnicima moraju se pokrenuti u roku od pet godina od datuma reorganizacije.

Postupci protiv špeditera moraju se pokrenuti u roku od tri godine.

Postupci protiv špeditera u vezi s teretom, osim ako je špediter postupao nesavjesno ili je dopustio teški nemar, i postupci protiv voditelja skladišta, osim ako je postupao u nesavjesno ili je dopustio teški nemar, moraju se pokrenuti u roku od godine dana.

3 Trebam li se obratiti sudu u ovoj državi članici?

Vidjeti informativni članak o „Nadležnosti sudova”.

4 Ako je tako, kojem bih se točno sudu morao obratiti u ovoj državi članici s obzirom na to gdje ja živim i gdje druga stranka živi, odnosno s obzirom na druge aspekte mog predmeta?

Vidjeti informativni članak o „Nadležnosti sudova” – Latvija.

5 Kojem bih se točno sudu trebao obratiti u ovoj državi članici s obzirom na prirodu mog predmeta i vrijednost spora?

Vidjeti informativni članak o „Nadležnosti sudova” – Latvija.

6 Mogu li sam pokrenuti sudski postupak ili to moram učiniti putem posrednika, primjerice odvjetnika?

Tužbeni zahtjev može podnijeti sam tužitelj ili ovlaštena osoba. Zahtjevu mora biti priloženo ovlaštenje. Nije obavezno unajmiti usluge odvjetnika ili drugog pravnog savjetnika.

7 Kome točno podnosim zahtjev za pokretanje spora: prijamnom uredu ili uredu sudskog službenika ili nekoj drugoj službi?

Tužbeni zahtjev mora se podnijeti nadležnom prvostupanjskom sudu.

Podnositelj ili ovlaštena osoba moraju podnijeti tužbeni zahtjev u sudsku pisarnicu (*kanceleja*). Zahtjevi se mogu slati i poštom i moraju biti naslovljeni na predmetni sud.

Zahtjeve za vrijeme radnog vremena prihvaća zaposlenik kojeg je imenovao predsjednik suda – obično pomoćnik predsjednika suda ili zaposlenik tajništva.

8 Na kojem jeziku mogu podnijeti zahtjev? Mogu li to učiniti usmeno ili zahtjev mora biti u pisanom obliku? Mogu li zahtjev poslati faksom ili elektroničkom poštom?

U skladu sa Zakonom o parničnom postupku, stranke moraju uz dokumente na stranom jeziku dostaviti prijevod na službeni jezik, latvijski, ovjeren u skladu s propisanim postupcima. Osoba koja je oslobođena plaćanja sudskih troškova ne mora priložiti prijevod.

Sud može prihvatiti izvođenje određenih radnji u postupku na drugom jeziku ako to zatraži jedna stranka i ostale se stranke slože. Zapisnik sa sastanka i odluke suda sastavljaju se na latvijskom jeziku.

Postupak se pokreće podnošenjem pisanog zahtjeva sudu. Tužbeni zahtjev može podnijeti tužitelj osobno ili osoba koju je on ovlastio i može se slati poštom, ali ne faksom ili e-poštom.

Treba dodati da se dokumenti ovjereni sigurnim elektroničkim potpisom mogu upotrijebiti za podnošenje bilo koje vrste tužbenog zahtjeva, osim ako je zakonom propisan posebni postupak za pokretanje postupka. Elektronički dokumenti ne prihvaćaju se za određene vrste ugovora u vezi s nekretninama, obitelji i nasljeđivanjem i za određene vrste jamstvenih ugovora.

9 Postoje li posebni obrasci za pokretanje postupaka, a ako ne, kako moram izložiti predmet? Je li potrebno uvrstiti neke elemente u spis?

Tužbeni zahtjev mora biti u pisanom obliku. Za većinu tužbenih zahtjeva ne postoji popisani obrazac. Posebni obrasci postoje za sporove male vrijednosti (*maza apmēra prasības*, poglavlje 30.³ Zakona o parničnom postupku); ovrhu tražbina na temelju sudskog naloga (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*, Poglavlje 50.¹ Zakona); i zahtjeve za privremenu zaštitu od nasilja (*pagaidu aizsardzība pret vardarbību*, Chapter 30.⁵ of the Law).

Za slučajeve za koje ne postoji propisani obrazac, minimalni podaci i podaci koji moraju biti navedeni u zahtjevu propisani su u Zakonu o parničnom postupku. U skladu sa Zakonom o parničnom postupku, u zahtjevu mora biti navedeno sljedeće:

- naziv suda kojem se podnosi zahtjev,
- ime, prezime, osobni identifikacijski broj i prijavljeno prebivalište tužitelja (ako tužitelj nema prijavljeno prebivalište, njegovo *de facto* prebivalište); u slučaju pravne osobe, naziv, matični broj i sjedište; tužitelj može također navesti drugu adresu za dostavu sudskih pismena;
- ime, prezime, osobni identifikacijski broj, prijavljeno prebivalište i prijavljena dodatna adresa tuženika li zainteresirane stranke, ili, ako nije poznato, *de facto* prebivalište; u slučaju pravne osobe, naziv, matični broj i sjedište; ako je poznato, treba navesti osobni identifikacijski broj ili registracijski broj tuženika;
- ime, prezime, osobni identifikacijski broj i adresa za dostavu sudskih pismena zastupniku tužitelja, ako postupak pokreće zastupnik, ili u slučaju pravne osobe, naziv, matični broj i sjedište;
- u zahtjevu za naplatu novčanog iznosa, ime kreditne institucije i broj računa na koji će se izvršiti plaćanje, ako ga ima;
- predmet spora;
- iznos potraživanja, ako se potraživanje može procijeniti u novčanim okvirima, uz navođenje načina izračuna iznosa koji se vraća li osporava;
- činjenice na kojima tužitelj zasniva svoj zahtjev i dokazi kojima se potvrđuju te činjenice;
- zakon na kojem se temelji tužbeni zahtjev;
- potraživanja tužitelja;
- popis dokumenata priloženih zahtjevu;
- datum sastavljanja tužbenog zahtjeva i ostale relevantne informacije.

U skladu sa Zakonom o parničnom postupku, za određene vrste postupaka potrebne su dodatne informacije (npr. za razvod) kao i za posebne vrste postupaka (npr. potvrda poništaja usvajanja, zaštita nasljeđa i skrbništvo).

Tužbeni zahtjev mora potpisati tužitelj ili njegov zastupnik ili tužitelj zajedno sa zastupnikom, ako to traži sud, osim ako je zakonom propisano drugačije. Ako će zastupnik nastupati u ime tužitelja, tužbenom zahtjevu mora biti priložena punomoć (*pilnvara*) ili neki drugi dokument kojim se potvrđuje pravo zastupnika da provodi postupak.

Tužbeni zahtjev mora se podnijeti sudu u broju primjeraka koji odgovara broju tuženika i zainteresiranih trećih stranaka.

Tužbeni zahtjev mora biti popraćen i dokumentima kojima se potvrđuje sljedeće:

- sudske pristojbe (*valsts nodevas*) i ostali sudski troškovi plaćeni su u skladu s postupcima propisanim zakonom i u točnim iznosima;
- postupalo se u skladu s postupcima za prethodno izvansudsko ispitivanje stvari, ako je takvo ispitivanje propisano zakonom;
- činjenice na kojima se temelji potraživanje.

Na latvijskom pravosudnom portalu www.tiesas.lv, u odjeljku *EPakalpojumi* („e-usluge“), *Eveidlapas* („e-predložci“), nalazi se niz predložaka za dokumente u postupku. Predložci se mogu preuzeti i popuniti te dostaviti u tiskanom obliku.

10 Hoću li morati platiti sudske troškove? Ako hoću, kada? Hoću li morati plaćati odvjetnika od samog podnošenja zahtjeva?

Sudski troškovi moraju biti plaćeni prije podnošenja tužbenog zahtjeva (sudska pristojba (*valsts nodeva*), biljeg (*kancelejas nodeva*)), i troškovi nastali razmatranjem predmeta (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*). Plaćanje se može obaviti u banci. Kada sud donese odluku u korist jedne strane, naložit će stranci koja nije bila uspješna da plati uspješnoj stranci nastale sudske troškove. Ako je potraživanje djelomično plaćeno, dodjeljuje se razmjerni odnos sudskih troškova. Ako tužitelj prekine postupak ili predmet ostane neriješen, tužitelj mora nadoknaditi troškove tuženika (osim u slučajevima propisanim zakonom kada se zahtjev odnosi na

izdavanje potvrde predviđene u Uredbi (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća). U tom slučaju tuženik ne nadoknađuje sudske troškove koje je platio tužitelj, ali ako tužitelj prekine postupak jer je tuženik dobrovoljno platio potraživanje nakon podnošenja tužbenog zahtjeva, sud može, na zahtjev tužitelja, odrediti tuženiku da mora platiti tužiteljeve sudske troškove.

Slično tome, troškovi za rješavanje predmeta (naknade odvjetnicima, troškovi dolaska na sud i troškovi povezani s prikupljanjem dokaza) dodjeljuju se tuženiku u korist tužitelja ako je tužiteljev tužbeni zahtjev dopušten u cijelosti ili djelomično ili ako tužitelj dobrovoljno prekine postupak jer je tuženik dobrovoljno platio potraživanje nakon podnošenja tužbenog zahtjeva. U slučaju odbacivanja postupka, sud određuje tužitelju da mora tuženiku nadoknaditi troškove obrane.

Pristojbe koje se plaćaju odvjetniku ili pravnom savjetniku utvrđuju se ugovorom između klijenta i odvjetnika ili pravnog savjetnika.

11 Mogu li zatražiti pravnu pomoć?

Vidjeti informativni članak o „Pravnoj pomoći”.

12 Kada se smatra da je moj postupak službeno pokrenut? Hoće li mi nadležna tijela dati neke povratne informacije o tome je li moj predmet pravilno izložen?

Sud upisuje dokumente zaprimljene poštom, ili tijekom radnog vremena pisarnice, u upisnik ulaznih pismena na dan primitka. Tužbeni zahtjev smatra se podnesenim na dan primitka. Rok za izvršavanje bilo koje radnje u postupku koju će izvršiti sud istječe u trenutku kada sud prestaje s radom. Ako se tužbeni zahtjev, žalba ili neka druga pošiljka dostave osobi zaduženoj za komunikaciju do 24:00 posljednjeg dana dopuštenog roka, smatra se da su dostavljeni u roku.

Ako tužbeni zahtjev nije ispravno sastavljen ili nedostaje neki od nužnih dokumenata, sudac donosi obrazloženu odluku da ne treba pokrenuti postupak na temelju tužbenog zahtjeva. Primjerak te odluke šalje se tužitelju s rokom za ispravak nedostataka. Taj rok ne može biti kraći od 20 dana počevši od dana slanja odluke. Ako tužitelj ispravi nedostatke u utvrđenom roku, smatra se da je tužbeni zahtjev podnesen na dan kada je zahtjev prvi puta zaprimljen na sudu. Ako tužitelj ne ispravi nedostatke u određenom roku, smatra se da tužbeni zahtjev nikada nije podnesen i vraća se tužitelju. Činjenica da je zahtjev vraćen ne sprječava tužitelja da ga ponovno podnese sudu.

Posebna potvrda da je tužbeni zahtjev ispravno dostavljen: ako je tužbeni zahtjev ispravno sastavljen i priloženi su mu svi nužni dokumenti, sud će u roku od sedam dana od primitka zahtjeva donijeti odluku o prihvaćanju tužbenog zahtjeva i pokretanju postupka.

Nakon pokretanja postupka, tužbeni zahtjev i preslike priloženih dokumenata šalju se tuženiku koji u određenom roku mora dostaviti svoja pisana opažanja. Po primitku opažanja, sudac šalje presliku primjedbi tužitelju i zainteresiranim trećim strankama. Sudac može tražiti od tužitelja da dostavi svoje primjedbe na opažanja. Kada zaprimi opažanja ili po isteku roka za dostavu opažanja, sudac određuje datum sudske rasprave. Sudski službenik strankama šalje sudski poziv. Ako se o predmetu odlučuje pisanim postupkom, ne određuje se datum usmene rasprave i strankama se ne šalje sudski poziv.

13 Hoću li dobiti detaljne informacije o rasporedu sljedećih događaja (poput roka u kojem moram uložiti dokument za obranu)?

Stranke u postupku primaju sudski poziv u kojem su navedeni vrijeme i mjesto sudske rasprave ili druge radnje u postupku. Sudski poziv šalje se na prijavljenu adresu prebivališta osobe, ali osoba može navesti drugu adresu za dostavu sudskih pismena.

Ako tuženik nema prijavljeno prebivalište u Latviji i tužitelj iz objektivnih razloga nije uspio utvrditi gdje se nalazi prebivalište tuženika izvan Latvije, sud, na temelju obrazloženog zahtjeva tužitelja, može upotrijebiti postupke za traženje adrese tuženika predviđene u međunarodnim sporazumima koji obvezuju Latviju ili u zakonodavstvu Europske unije.

Ako adresu tuženika nije moguće pronaći uporabom postupaka predviđenih u međunarodnim sporazumima koji obvezuju Latviju ili u zakonodavstvu EU-a, ili se pokaže nemogućim tuženiku poslati dokumente na adresu koju je naveo tužitelj, ili se pokaže nemogućim poslati dokumente tuženiku postupcima koji su predviđeni u zakonodavstvu Europske unije ili postupcima predviđenim u međunarodnim sporazumima koji obvezuju Latviju, ili postupcima predviđenim u Zakonu o parničnom postupku za međunarodnu suradnju u građanskim stvarima, tuženik koji nema prijavljeno prebivalište u Latviji poziva se na raspravu objavom obavijesti u službenom listu, *Latvijas Vēstnesis*.

Na latvijskom pravosudnom portalu <http://www.tiesas.lv/>, u odjeljku *E-Pakalpojumi* („e-usluge”) i *Tiesvedības gaita* („tijek sudskih postupaka”), moguće je pronaći informacije o rijeku sudskog postupka unošenjem broja predmeta ili sudskog poziva.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka

sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 07/02/2019